

Poemes d'Ausiàs March

Antologia

Versió moderna, introducció i notes:
Lluís-Anton Baulenas

ELS NOSTRES AUTORS

---

bromera

I

I *Axí com cell qui'n lo somni's delita
e son delit de foll pensament ve,
ne pren a mi, que'l temps passat me té
l'imaginar, qu'altre bé no-y habita,
sentint estar en aguayt ma dolor,
sabent de cert qu'en ses mans he de jaure.
Temps de-venir en negun bé-m pot caure;
aquell passat en mi és lo millor.*

II *Del temps present no-m trobe amador,
mas del passat, qu'és no-res e finit;
d'aquest pensar me sojorn e-m delit,
mas quan lo pert, s'esforça ma dolor
sí com aquell qui és jutgat a mort
he de lonch temps la sab e s'aconorta,
e creure-l fan que li serà estorta
el fan morir sens un punt de recort.*

III *¡Plagués a Déu que mon pensar fos mort,
e que passàs ma vida en durment!
Malament viu qui té lo pensament
per enamich, fent-li d'enuyts report;
e com lo vol d'algun plaer servir
li'n pren axí com dona-b son infant,
que si verí li demana plorant
ha ten poch seny que no-l sab contradir.*

I (1)

- 1 Tal com aquell a qui plau somiar
i el seu plaer de boig pensament ve,
em passa a mi, que el passat em reté
la ment i res més no hi pot habitar.
Sentint que està a l'*aguait** el dolor,
sabent de cert que a les mans li he de jaure,
del temps vinent, cap bé no en puc jo traure:
8 el passat és el temps en mi millor.
- 9 Del temps present no em trobe estimador,
sí del passat, que és no res i acabat;
pensant així em sent jo confortat,
i si no ho faig, revifa el meu dolor,
així com qui és condemnat a mort
i ho sap fa temps i s'hi ha conformat,
creure li han fet que pot ser indultat
16 i el fan morir sense deixar record.
- 17 ¡Plagués a Déu que el meu pensar fos mort
i l'existir em passara jaient!
Malament viu qui manté el pensament
per enemic i dels mals fa record;
i quan li vol algun plaer servir
li passa com dona amb el fill infant
que si verí li demana plorant
24 té tan poc seny que no el sap contradir.

---

* Les paraules que en la versió moderna es presenten en lletra cursiva s'expliquen en el glossari de l'apèndix final d'aquest volum.

IV Ffóra millor ma dolor sofferir
que no mesclar pocha part de plaber
entre:quells mals, qui·m giten de saber
com del passat plaber me cové·xir.
¡Las! Mon delit dolor se converteix;
doble's l'affany après d'un poch repòs,
sí co·l malalt qui per un plasent mos
tot son menjar en dolor se nodreix;

V com l'ermità, qui·nyorament no·l creix
d'aquells amichs que tení·en lo món,
essent lonch temps qu·en lo poblat no fon,
per fortuyt cas hun d'ells li apareix,
qui los passats plabers li renovella,
sí que·l passat present li fa tornar;
mas com se'n part, l'és forçat congoxar:
lo bé com fuig, ab grans crits mal apella.

VI Plena de seny, quant amor és molt vella,
absença és lo verme que la guasta,
si fermetat durament no contrasta,
e creura poch, si l'envejós consella.

- 25 Fóra millor el meu dolor sofrir
que no mesclar una part de plaer
amb aquells mals que em priven de saber
com del passat plaer em convé eixir,
¡Trist! En dolor plaer es converteix;
doble és l'afany després d'un curt repòs,
com el malalt que per un gustós tros
32 tot el menjar de dolor es nodreix.
- 33 Com l'ermità qui d'enyor no pateix
pels vells amics que en el món ha tractat,
i fa ja temps que en lloc poblat no ha estat,
i per atzar un d'ells reapareix,
i aquells plaers d'antany renova en ell,
que el temps passat el present fa tornar,
i quan parteix no es deixa d'angoixar;
40 quan fuig el bé, crida el mal en lloc d'ell.
- 41 Plena de seny, quan l'amor ja és vell,
l'absència és com un cuc que el desgasta,
si durament fermesa no hi contrasta,
44 i d'envejós no creu el mal consell.

VI

I Molt he tardat en descobrir ma falta,
per joventut que'm negà speriment.
En hun cas nou l'om és mal conexent,
e ja pus fort havent rahó malalta
per gran esforç de folla voluntat;
car tant com és la voluntat moguda,
hom deu haver del seny major ajuda
si virtuós deu ésser nomenat.

II Qui son camí verdader ha erat
per anar lla hon vol sojorn haver,
és-li forçat que prengua mal sender
e may venir a son loch desitjat.
Tal cas m'à pres, volent-me contentar
mon ferm voler per altre tal amant:
no ha trobat lo seu propi semblant,
car son esguart és verament amar.

III L'enteniment en qui'l juby no's clar,
fforçadament ha pendr'opinions;
voluntat mou sufistiques rahons,
ffent-les valer e per bastants passar.
Sí com florí qui bona color ha
e no val res, coneguda sa ley,
n'à pres a mi qu'en pensa muntí rey,
ffabent rahons quals veritat desfà.

IV E si pas mal, bon dret ho consentrà,
puys és dit foll cell qui serveix senyor

VI (2)

- 1 Molt vaig tardar a descobrir ma falta,
per joventut, que experiència em negà.
En un cas nou tothom és *novença*
i encara més tenint la ment malalta
pel gran esforç de boja voluntat,
perquè tant com voluntat és moguda
a un li cal del seny major ajuda
8 si virtuós vol ser considerat.
- 9 Com qui el seu camí ha equivocat,
anant cap on podria reposar,
i un mal sender no ha pogut evitar,
no arribarà mai al lloc desitjat;
em passa a mi, que em vol acontentar
el meu desig amb un igual amant:
no ha trobat el seu propi semblant,
16 perquè el seu fi real és estimar.
- 17 L'enteniment en què el juí no és clar,
forçat haurà d'emetre opinions;
voluntat mou enganyoses raons,
fent-les valer i per bastants passar.
Com el *florí* que bona cara fa
i no val res quan se'n coneix la *lei*,
m'ha succeït que en la ment vaig ser rei
24 dient raons que veritat desfà.
- 25 Si no vaig bé, bon dret ho permetrà,
perquè és dit boig qui serveix un senyor

qui no pot fer content bon servidor
e per null temps negun dret juý fa;
e més, que mal administrador és:
al cavador dóna loguer de metge;
en los lochs plans fa durar l'estret setge;
e fort castell en tera tost l'à mes.

V Pren-m-enaxí com al grosser pagès
que bon sement en mala tera met;
ultracuydat, pens-aver bon splet
d'aquell terreny qui buyda los graners.
Assats ha seny qui no ha sentiment
per encerquar e trobar la rahó,
e pren esment de mal del companyó;
per cas passat jutja lo seu present.

VI Seguint l'estil que natura consent
e ço que-l seny en veure clar abasta,
negre forment no dóna blancha pasta,
ne l'ase ranch és animal corrent;
tanpoch serà que nulla dona senta
ne veja prim lo fin secret d'amor,
si per amar no sofrir gran dolor
y en sentiment triada'n millers trenta.

VII Plena de seny si algú mi esmenta,
tots los boents dien que só mellor,
pus flach e fort e callant amador,
ma voluntat faent d'amor serventa.

que no pot fer content bon servidor
i ni un bon judici mai no fa,
i a més, que mal administrador és:
al jornalier paga com si fos metge,
en fàcils llocs fa durar l'estret setge,
32 dels castells forts és ràpid destructor.

33 Em passa com al neci llaurador
que en mal terreny bon sement va sembrar:
presumptuós, l'abundor va esperar
d'un lloc que buit deixa el graner millor.
Ja té prou seny qui no té sentiment
per buscar bé i trobar la raó,
i s'ha adonat del mal del companyó;
40 com a passat jutja el seu cas present.

41 Seguint l'estil que natura consent
i allò que el seny quan s'hi veu clar abasta,
el negre blat no dóna blanca pasta,
ni l'ase coix se'n pot anar corrent:
tampoc pot ser que cap dona no senta
o veja bé el fi secret d'amor,
si per amor no ha patit gran dolor
48 i entre milers triada no es presenta.

49 Plena de seny, si algú a mi m'esmenta,
tothom que ho sent diu que sóc molt millor,
més magre i fort i discret amador,
52 amb voluntat que és de l'amor serventa.